

СИЛАБУС

1. Загальна інформація про освітній компонент

Повна назва	Догляд за хворими. Практика хірургічна
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії
Розробник(и)	Кравець Олександр Валерійович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр	10 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг	Обсяг становить 1 кред. ЄКТС, 30 год. Для денної форми навчання 10 год. становить контактна робота з викладачем (10 год. практичних занять), 20 год. становить самостійна робота.
Мова підготовки	Українська

2. Місце освітнього компонента в освітній програмі

Статус	Обов'язковий освітній компонент для освітньої програми "Педіатрія"
Передумови	Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, медичної біології, медичної хімії, медичної інформатики, біологічної та біоорганічної хімії, анатомії з особливостями дитячого віку, фізіології з особливостями дитячого віку, гістології, цитології та ембріології, мікробіології, вірусології та імунології, патоморфології з особливостями дитячого віку, патофізіології з особливостями дитячого віку, гігієни та екології, догляду за хворими з особливостями дитячого віку
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета освітнього компонента

Метою навчальної дисципліни є опанування студентом основних прийомів догляду за хворим на основі знань вікових анатомо-фізіологічних особливостей організму хворого, медичної біології, нормальної анатомії, нормальної фізіології, гістології та ембріології, біохімії, мікробіології та вірусології, патоморфології, патофізіології, фармакології та вмінь

клінічного, лабораторного та інструментального обстеження хворого з дотриманням принципів медичної етики та деонтології.

4. Зміст освітнього компонента

Видами навчальних занять при вивченні дисципліни є практичні заняття (ПЗ) та самостійна робота (СР):

Тема 1. Структура і функції приймального відділення. Санітарна обробка, транспортування хворих до хірургічного відділення. Значення, цілі і особливості загального догляду за хірургічними хворими. Дотримання етики та деонтології у догляді за хворими. Функції та структура приймального відділення. Документація приймального відділення

Санітарно-гігієнічна обробка хворих. Антропометричні дослідження. Правила вимірювання температури тіла, артеріального тиску, пульса. Транспортування хворого з приймального відділення до стаціонару. Значення, цілі і особливості загального догляду за хірургічними хворими. Знання правил етики та деонтології у догляді за хворими.

Тема 2. Антисептика. Санітарно-гігієнічний режим в хірургічному стаціонарі. Санітарно-гігієнічний режим в операційному блоці. Антисептика. Види антисептики. Санітарно-гігієнічний режим хірургічного відділення. Структура хірургічного відділення. Обов'язки середнього медичного персоналу. Вимоги до особистої гігієни та одягу медичного персоналу хірургічного відділення. Накази, які регламентують санітарно-гігієнічний режим хірургічного стаціонару. Структура, функції та оснащення операційного блоку. Обов'язки операційної медсестри. Санітарно-гігієнічний режим у операційному блоці.

Тема 3. Догляд за хворими до операції. Підготовка хворих до операцій. Харчування хворих в післяопераційному періоді. Особливості підготовки хворих до планових та ургентних операцій. Психологічна підготовка хворого. Підготовка операційного поля. Санація ротової порожнини перед операцією. Підготовка шлунково-кишкового тракту. Катетеризація сечового міхура. Підготовка дихальної системи хворого. Підготовка серцево-судинної системи хворого. Профілактика післяопераційних ускладнень. Принципи харчування хірургічних хворих. Види харчування хворих у післяопераційному періоді. Препарати для ентерального та парентерального харчування хворих. Основні дієти, які застосовуються у хірургії. Схеми харчування після різних оперативних втручань. Правила годування хворих в хірургії.

Тема 4. Догляд за хворими у ранньому післяопераційному періоді. Особливості догляду за хворими похилого та старечого віку. Догляд за хворими в перев'язувальній. Санітарно-гігієнічний режим у перев'язувальній. Післяопераційний період та його фази. Підготовка палати та ліжка хворого. Гігієна хворого. Пролежні та їх профілактика. Догляд за судинним катетером, гастростомою, ілеостомою, колостомою, назогастральним зондом, сечовим катетером. Особливості догляду за хворими похилого віку. Догляд за хворими похилого та старечого віку з розладами сну, закрепамі. Профілактика пролежнів у літніх хворих. Харчування у хворих старечого віку. Особливості передопераційної підготовки та післяопераційні ускладнення у хворих похилого віку. Догляд за вмираючими і агонуючими хворими. Структура чистої та гнійної перев'язувальних. Організація роботи перев'язувальних, види прибирань. Санітарно-гігієнічні вимоги до персоналу перев'язувальних, перев'язувального матеріалу, інструментарію. Утилізація використаного перев'язувального матеріалу. Накладання різних видів пов'язок.

Тема 5. Підсумковий залік. Проведення заліку відповідно до регламенту

5. Очікувані результати навчання

Після успішного проходження здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Вміти проводити санітарно-гігієнічну обробку хворих у приймальному відділенні, вимірювати артеріальний тиск, пульс.
PH2	Вміти транспортувати хворого до структурних підрозділів лікарні, проводити антропометричні вимірювання.
PH3	Вміти застосовувати різні види прибирання у підрозділах стаціонару (у тому числі види прибирань у операційній).
PH4	Вміти змінити постільну та натільну білизну хворого.
PH5	Вміти проводити підготовку хворого до різних видів обстеження.
PH6	Проводити підготовку хворого до операції та здійснювати післяопераційний догляд з огляду на особливості перенесеного оперативного втручання.
PH7	Вміти проводити годування хворого після операції.

6. Роль освітнього компонента у досягненні програмних результатів

Програмні результати, досягнення яких забезпечує освітній компонент:

Для спеціальності 228 Педіатрія:

PP1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання.
PP2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу
PP14	Виконувати медичні маніпуляції в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
PP15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану
PP16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення
PP17	Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань.
PP21	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує освітній компонент:

СН1	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях.
СН2	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
СН3	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН4	Здатність приймати обґрунтовані рішення; працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.
СН5	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
СН6	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

8. Види навчальної діяльності

НД1	Розбір клінічних кейсів
НД2	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні
НД3	Електронне навчання у системах (перелік конкретизується викладачем, наприклад, Google Classroom, Zoom та у форматі Youtube-каналу)
НД4	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД5	Відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД6	Виконання групового практичного завдання

9. Методи викладання, навчання

Освітній компонент передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (ТВЛ)
МН3	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Самостійне навчання
МН6	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (СВЛ, ТВЛ, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення. Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час командно-, практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом практичних занять, самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій. навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та

наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за такою шкалою:

Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання
МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань	У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки
МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів

<p>МФО4 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів - медиків, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО5 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття</p>
<p>МФО6 Завдання оцінювання рівня теоретичної підготовки</p>	<p>Оцінка набутих теоретичних знань із тематики дисципліни. Проводиться на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми на основі комплексного оцінювання діяльності студента, що включає контроль рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Зворотний зв'язок спрямований на підтримку самостійної роботи студентів, виявлення недоліків та оцінку рівня набутих теоретичних знань</p>
<p>МФО7 Перевірка виконання практичних навичок</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Є складовою частиною кожного заняття та заліку.</p>
<p>МФО8 Дискусії у фокус-групах</p>	<p>Метод дозволяє залучити всіх учасників до процесу обговорення та обґрунтування власної думки шляхом багатосторонньої комунікації, розвинути вміння вести професійну дискусію, виховати повагу до колег та здатність до генерації альтернативних ідей і пропозицій.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, робота з фантомами, робота у відділенні, поточне тестування.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття
МСО2 Підсумковий контроль: залік	Складання практично-орієнтованого заліку. До складання заліку допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, не мають поточних заборгованостей. Включає в себе підсумкове комп'ютерне тестування, здачу практичних навичок та відповідь на теоретичні питання.	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за залік. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 48 балів

Здобувач вищої освіти має можливість отримати максимальні бали відповідно до видів завдань за таким переліком:

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
6 семестр	200 балів		
МСО1. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	120		
Усне опитування, виконання групового кейсу, клінічного кейсу, оцінювання практичних навичок.	120	72	Ні
МСО2. Підсумковий контроль: залік	80		
відповідь на питання практичної підготовки	30	18	Ні
комп'ютерне тестування	10	6	Ні
відповідь на теоретичні питання	40	24	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 120. Студент допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Практико-орієнтований залік проводиться відповідно до розкладу. Екзаменаційні

білети містять 4 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (10 балів кожний), 1 практичне завдання (30 балів) та тестування (10 балів). Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Бібліотечні фонди. Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання)
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН4	Симуляційний центр (фантоми)
ЗН5	КНП СОР "Обласна клінічна лікарня"
ЗН6	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани ноутбуки)
ЗН7	Медичне обладнання (спірометр, ростомір, ваги, тонометр, фонендоскоп та ін.)

Засоби навчання забезпечуються базами практики.

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посібник / за ред. Л. М. Ковальчука, О. В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. Київ: ВСВ “Медицина”, 2018. - 600 с.
2	Загальна хірургія : підруч. для студентів 3 курсів вищ. навч. закл. мед. профілю III-IV рівнів акредитації / за ред. : Я. С. Березницького [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова кн., 2020. - 342 с. - (Національний підручник).
3	Загальна хірургія : базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів- медичних університетів, інститутів й академій / С. Д. Хіміч [та ін.] ; за ред.: С. Д. Хіміча, М. Д. Желіби. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2018. - 607 с
4	Кравець О. В. Сестринська справа в хірургії у тестових запитаннях : навч. посіб. / О. В. Кравець. - Суми : Сумський державний університет, 2020. – 188 с.
5	Patient Care (Practical Course): textbook. — 2nd edition / O. M. Kovalyova, V. M. Lisovyi, R. S. Shevchenko et al. — K., 2018. — 320 p.
Допоміжна література	

1	Healthcare for surgical patients: Educational-methodological textbook / B. V. Guzenko, V. P. Kryshen, M. V. Trofimov, I. V. Haponov. – Dnipro ‘Drukar’ SE “DMA МНСU”, 2017. – 100 p.
2	Касевич Н. М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В. І. Литвиненка. К. : Медицина, 2017. – 424 с.
3	Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації. – Вид. 3-є, випр. / О. М. Ковальова, В. М. Лісовий, С. І. Шевченко, Т. І. Фролова – К.: Медицина, 2015. – 488 с.
4	Основи догляду за хірургічними хворими: навчально-методичний посібник для студентів ВМНЗ IV рівня акредитації / І. А. Шумейко, О. В. Лігоненко, І. О. Чорна [та ін.]. – Полтава, 2015. – 160 с.
5	Hinkle Janice L. Brunner & Suddarth's Textbook of Medical-Surgical Nursing / Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever. Philadelphia, United States Lippincott Williams and Wilkins, 2017. – 2352 p.
6	Kravets O. V. Care of the Patient in Surgery. Test questions: study guide / O. V. Kravets, G. I. Pyatikop, R. A. Moskalenko. - Sumy: Sumy State University, 2020. - 158 p.
7	Methodological instructions on the topic “Care for the Surgical patients» / G. I. Pyatikop, V. P. Shevchenko, O. V. Kravets, I. Ya. Gresko. Sumy: Sumy State University, 2019. – 29 p.
8	Williams Linda S. Understanding Medical-Surgical Nursing / Linda S Williams. Pennsylvania, United States. F.A. Davis Company, 2015. - 1472 p.

12. Бази практики

Базами практики є КНП СОР Обласна клінічна лікарня

13. Політики

13.1 Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені програмою практики, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування.

Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час виконання практики неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету. У разі, якщо керівником практики виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час виконання практики, керівник практики має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового контролю із зниженням підсумкової кількості

отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового контролю.

13.2 Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

13.3 Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

13.4 Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим. Графік перебування здобувача на базі практики визначає керівник практики від підприємства (організації, установи).

13.5 Політика щодо дедлайнів та перескладання

До початку практики здобувач отримує від керівника практики програму проходження практики та методичні рекомендації щодо оформлення звіту.

13.6 Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання.

Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня.

За розпорядженням директора/декана створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.